

СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація: розглядаються світові тенденції в архітектурі навчальних закладів, наводяться приклади.

Ключові слова: тенденція, «digital-інструменти», «openspace», кластер, образність, екологічність, «школа-дім», комфорт, акцент.

Стрімкий прогрес науки і технологій провокує необхідність акомодатії навколишнього, створеного людиною, простору до сучасних потреб. Архітектура освітніх закладів відіграє у цьому питанні першочергове значення, адже ті, хто навчається, мають перебувати у середовищі, що сприятиме всебічному і гармонійному розвитку, продуктивній роботі і становленню індивіда в суспільстві.

Системи освіти дедалі менше допомагають знайти і розвинути дитячі таланти. Часто навпаки – стають на заваді. Дітям нецікаво вчитись. І все частіше мета школи – звести освіту дітей до показника «необхідних» знань, що відповідають балам на стандартизованому тестуванні. Проте справжньою метою освіти має бути надання учням можливості розуміти довколишній світ і розвивати власні таланти.

У цьому завданні, окрім аналізу освітніх систем і підходів різних країн світу, за якими слідує Міжнародна програма з оцінювання освітніх досягнень учнів (англ. Programme for International Student Assessment) PISA, розвиваються концепції щодо матеріального втілення змін в інтелектуальному збагаченні учнів, а саме – в архітектурі навчальних закладів.

Метою у цьому випадку є забезпечення ідентифікації дитини зі шкільним закладом, створення гармонійного і комфортного середовища, надання всіх можливостей для продуктивної роботи і становлення дитини в суспільстві.

Зокрема для нашої країни на сьогодні характерні дві головні тенденції: по-першу, відродження національної самосвідомості народу; по-друге, прагнення до інтеграції в європейське й світове співтовариство.

Зараз існує безліч досліджень, що показують як використання сучасних технологій і «digital-інструментів» відображаються на якості освіти (PISA, TIMSS, PIRLS та ін.) Аналізуючи їхні результати, можна визначити взаємозалежність і вплив між системою навчальної програми і архітектурно-планувальною організацією простору.

Найпопулярнішими сучасними світовими тенденціями в архітектурі навчальних закладів є:

- поділ простору на кластери;
- «*openspace*»;
- модифікований простір, що трансформується;
- образність, нестандартні рішення, візуальна різноманітність;
- екологічність - використання натуральних матеріалів, озеленення;
- “школа-дім” – багатофункціональність шкільних приміщень;
- школа - містобудиний акцент;
- психологічний комфорт.

Ідея поділу простору на кластери полягає в тому, що кожна вікова група має свою частину будівлі (секцію), з власним двориком, входом, класами, що з'єднані коридорами. У новостворених або переорганізованих школах популярним є використання вільних відкритих просторів – «*openspace*», вони можуть створюватися внаслідок трансформації і модифікації приміщень, для цього застосовуються системи перегородок, скляних стін, великі вікна, що створюють ілюзію відсутності кордонів тощо. Такі підходи використовуються як і залежно від профільності закладу, наприклад у школі архітектури «*Abedian School of Architecture*», в Квінсленді (рис.1. в), так і в звичайних школах, зокрема це характерно для Фінляндії і Данії (рис.1.а,б). Такі підходи до організації простору показують свої позитивні результати, а саме за рейтинговою шкалою PISA, Фінляндія входить до п'ятірки лідерів.

За проектними задумами подібні вирішення простору дають дітям відчуття свободи і стимулюють до розвитку. В подібних відкритих просторах учні відпочивають

після занять, спілкуються, обідають, працюють у групах. В школах такої організації дуже мало коридорів, адже навіть старі школи 1960-х років, що досі діють у Фінляндії, архітектори під керівництвом уряду намагаються переорганізовувати і перепланувувати для влаштування «openspace».

Ще однією популярною і простою у застосуванні є тенденція образності і візуальних рішень. Наприклад, за кольором стін в просторі можна визначити приналежність учнів до молодшої, середньої чи старшої школи. Зазвичай такі кольори, як зелений і синій, а також холодні кольори, використовуються у старшій школі, а теплі кольори – жовтий і оранжевий – в молодшій школі.

Наступна тенденція – екологічна. Вона є актуальною не тільки для навчальних закладів, зараз практично всі будівлі створюють у гармонії з природою. Це стосується образності, використаних матеріалів, енергоефективності. Прикладами є школи «Saunalahti» і «Abedian School of Architecture» (рис. 1.а, в). Так «Saunalahti» побудована винятково з екологічно чистих матеріалів. Відтак, є навіть спеціальні місця різної кладки, щоб у дитини проявився інтерес доторкнутися до цегли і перейнятися процесом творення і будівництва), а школа «Abedian School of Architecture» повторює своїм виглядом тамтешню природу.

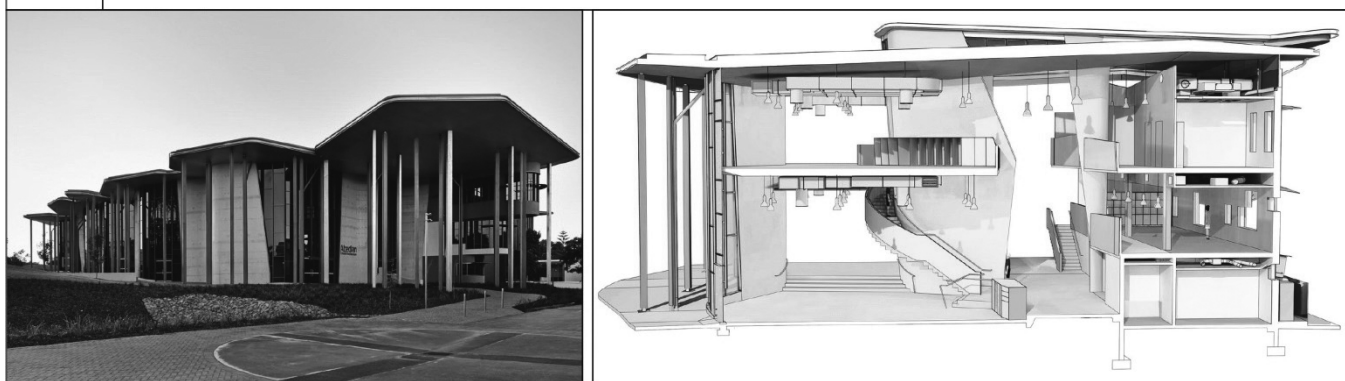
Тенденція до багатофункціональності – «школа-дім», полягає в тому, що діти почуваються комфортно, і забезпечені всім необхідним. Учні можуть перебувати в закладах подібного типу цілий день, чи навіть залишатися на ніч, якщо школи пансіонного чи інтернатного типу. Подібна багатофункціональність є характерною для архітектурно-планувальних рішень фінських шкіл. Зразком цього є навчальний заклад «Saunalahti», де представлені початкова і середня школи, дошкільне відділення, будинок молоді, театральна зала, їдальня, бібліотека, спортивна зала та ін. Деякі заклади призначені також для позакласного використання всіма жителями району, що і відповідає тенденції «школа – містобудівний акцент».

А. Фінляндія. Еспоо, Уусімаа. Школа Saunalahti, спроектована VERSTAS Architects, 2012р.

Б. Данія. Копенгаген. Ørestad Gymnasium, спроектована 3XN ROLE. 2007р.

В. Австралія. Квінсленд. Abedian School of Architecture, спроектована CRAB Studio, 2013р.

Рис. 1. Навчальні заклади з використанням сучасних тенденцій в архітектурі

Тож, сьогодні освітні заклади загалом відповідають не лише функціонально-стандартизованим потребам і загальноприйнятому набору предметів, також дітям вони дають вибір і враховують їхні запити.

Шкільні будівлі стають різноманітними, цікавими і красивими, важливим є все: естетика, комфорт, функціональність. Територія освітнього закладу створює дружню атмосферу, що надихає, плекає та опікує дітей, відповідає природнім потребам особистості.

Список використаних джерел:

1. Кен Робінсон. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. – Львів: Літопис, 2016. – 258 с.
2. Українська правда - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221754/>
3. Archdaily - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.archdaily.com>
4. <https://newtonew.com/> - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://newtonew.com/school/school-architecture>
5. <https://mel.fm/> - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://mel.fm/slovo_direktora/3047185-schools_Finland

Аннотация: рассматриваются мировые тенденции в архитектуре учебных заведений, приводятся примеры.

Ключевые слова: тенденция, «digital-инструменты», «openspace», кластер, образность, экологичность, «школа-дом», комфорт, акцент.

Annotation: Global trends in the architecture of educational institutions are considered, examples are given.

Keywords: tendency, «digital-tools», «openspace», cluster, imagery, environmental friendliness, «school-house», comfort, accent.